

JEDAN GRAD, JEDNA BORBA

Piše ko zna, smije i umije; izlazi kad treba i mora; štampa se u kućnoj radinosti.

IZMJENE PROSTORNOG PLANA

SARAJEVO POSTAJE VELIKA GRAĐEVINSKA LOKACIJA ZA BOGATE

Koristi će imati samo građevinske kompanije koje nikada nisu daleko od političkih centara moći, istih onih koji i donose ovaj novi prostorni plan.

Šta donose ove izmjene i dopune Prostornog plana Kantona Sarajevo?

- Potpuno nekontrolisanu gradnju na cijelom području Kantona, što će trajno ugroziti naše snabdijevanje vodom i prirodnu i kulturnu baštinu.
- Izmjenama Prostornog plana povećava se površina zemljišta na kojem je dozvoljena gradnja za 50%, dok se istovremeno površina poljoprivrednog zemljišta smanjuje TRI puta u odnosu na 2003. kada je donesen Prostorni plan. 14 HILJADA hektara poljoprivrednog zemljišta pretvara se u građevinske parcele - cjelokupno područje od Hadžića do Ivan-Sedla biće pretvoreno u neprekidni niz apartmanskih naselja.
- Sve može postati građevinska lokacija, bez obzira na javni interes šire zajednice u datom trenutku ili u bližoj ili daljoj budućnosti, ako postoji interes desetak ljudi 'na položaju': potreban je samo dogovor većine u općinskom vijeću s načelnikom i saglasnost ministra.

Ovim se gubi smisao planiranja prostora kao jedne od najvažnijih odrednica života cijele zajednice.

Ko je odlučivao o ovom prijedlogu?

Kantonalne vlasti su opet briljirale u organizovanju javnih rasprava bez javnosti.

Javnosti je Nacrt predočen tek nakon što je iznesen pred Skupštinu Kantona, protivno federalnim propisima koji nalažu učešće javnosti u SVIM FAZAMA PRIPREME i IZRADE PLANSKIH DOKUMENATA.

O održavanju javne rasprave, u organizaciji vlade Kantona u decembru 2015. godine, javnost je obaviještena svega 2 radna dana ranije – već oprobani recept. Na raspravi je prikazana karta na kojoj su se jedva raspoznavale boje, a linije područja i oznake uopšte nisu bile vidljive.

Prije toga javne rasprave su organizovane po opštinama – ali su dvije izostavljene.

Tako u Hadžićima, opštini koja će ovim izmjenama biti najpogođenija, uopšte nije održana javna rasprava. Ljudi po selima, čak 3500 domaćinstava, ni ne znaju da će se naći među betonskim zidovima, a ostati bez njiva i pašnjaka na kojima napasaju stoku, što je za mnoge jedini stabilni izvor sredstava za život.

Šta je prostorni plan?

Prostorni plan utvrđuje osnovna načela planskog uređenja prostora i ciljeve razvoja. Utvrđuje se koje zemljište će se za šta koristiti – npr. za gradnju ili za zemljoradnju, kao i šta treba posebno zaštititi, npr. oko izvorišta vode ili lokacije prirodnih i kulturno-istorijskih vrijednosti.

Bezakonje ili Kanton u pravnom ofsajdu

- Prijedlog nije izrađen po odredbama Aarhuške konvencije i procedurama koje nalaže Uredba o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata, naročito u pogledu sudjelovanja javnosti.

- Prijedlog nije usaglašen sa planom višeg reda, trenutno važećim Prostornim planom Federacije BiH za period 1981.-2000. godine, pogotovo u dijelu koji se odnosi na zaštićena područja planina Igmana, Bjelašnice i Treskavice.

- Prijedlog nije usklađen sa: pravilnikom Federacije koji reguliše vodozaštitne zone; Zakonom o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine; Zakonom o zaštiti zraka FBiH; Zakonom o poljoprivrednom zemljištu FBiH.

IMAMO LI PROSTORA ZA PROSTOR?

Planiranje prostora znači planiranje života – u gradu, prigradskim i seoskim naseljima podjednako.

Oduvijek su postojala barem nepisana pravila prilikom gradnje, ako ne u cijelom naselju onda bar za komšiluk – da se ne zakloni komšiji pogled ili da se kuća ne pravi preblizu i tako drugoj porodici ne naruši porodični mir, da se pravilno urade odvodi.

U savremenim naseljima planiranje je zahtjevnije.

Ako negdje napravimo 10 zgrada, hoćemo li preoptereti vodovodnu i kanalizacijsku mrežu? Tim zgradama treba prilaz, parkiralište, javni prevoz, javna rasvjeta; ljudima će biti potrebne parkovi i trgovke, a djeci - vrtić i škola u blizini, može li to opština obezbijediti? Može li obližnja ambulanta primiti toliki priliv novih korisnika? Ako su u pitanju visoke zgrade – kako ih postaviti da se ne ugrozi protok vazduha?

Iako pojedinačne parcele mogu biti u vlasništvu jedne ili nekolicine osoba, prostor jedne zajednice je zajednički.

Zato zajednica planira korištenje prostora: ako je nešto građevinsko zemljište za privatne kuće, to znači da tu ne smije nići peradarska farma ili pilana – bez obzira što biste je gradili vlastitim sredstvima na vlastitoj zemlji, takav objekat utiče na život cijele zajednice.

Zato se o prostoru mora zajednički odlučivati i prostorom zajednički upravljati.

Zar građevinski radovi ne otvaraju nova radna mjesta?

Građevinski poslovi nisu radna mjesta nego sezonsko, privremeno nadničenje. Jednom kad se napravi objekat, zaradu donosi samo vlasniku – kirijašu, u narodu od starina omrznut lik onoga ko za život ne zarađuje radom nego ubiranjem kirije od onih koji nemaju za krov nad glavom.

Hoće li stambena izgradnja oboriti cijene stanova?

U Sarajevu nikad nije bilo više stanova, a nikad veće stanarine i cijene stanova. Stanovi se ne prave da bi se zadovoljile potrebe stanovništva već da bi se pravio profit iznajmljivanjem ili da bi bogati ulagali bogatstvo i tako ga uvećavali.

Šta možemo zaključiti iz toga kako vlasti sada planiraju prostor ovog kantona?

Ako se ovaj Prostorni plan usvoji, uz dovoljno novca, svako će moći graditi šta hoće i gdje hoće, bez obzira na cijenu koju ćemo MI platiti - gubitkom izvora pitke vode ili obradivog zemljišta.

Zašto da ne iskoristimo prostor maksimalno – zar izgradnja ne znači razvoj i napredak?

Svaka izgradnja utiče na sve nas i zato se o planiranju mora odlučivati zajednički, uz dobre procjene čega imamo previše (npr. tržnih centara) a čega nedostaje (npr. zelenih površina) i s vizijom kako i od čega će ljudi u ovom gradu i širem području živjeti. Izgradnja može značiti razvoj – ako se gradi za dobro zajednice, a ne za profit malobrojnih privatnika.

Ako se gradi samo za profit, izgradnja ne donosi dobrobit nego naprotiv - ogromne troškove za zajednicu. Opštine plaćaju neophodnu infrastrukturu – zauzvrat dobijaju samo jednokratnu taksu, a stanovništvo plaća ceh u prenaseljenosti, sve oskudnijim javnim uslugama na sve veći broj korisnika, bespovratnom gubitku prirodnih vrijednosti i mogućnosti razvoja koji ne podrazumijeva puku rasprodaju dobara.

Šta je onda naša strategija razvoja?

Da rasprodamo sve što imamo prirodnih resursa? Da školujemo djecu za robovanje o ekskluzivnim ljetnikovcima bogataša domaćih i stranih? Da plaćamo duplo veće kirije i višestruko veće cijene namirnica zbog priliva bogatih gostiju?

JEDNOM IZGUBLJEN PROSTOR NAJČEŠĆE JE ZAUVIJEK IZGUBLJEN PROSTOR